

[Larsen-Ledet]

den umiddelbare tilslutning, der var til vores finansieringsforslag. Det har jeg noteret med meget stor tilfredshed. At vi så er uenige om landbrugsloven, det er en anden sag, og dér er vi vitterlig uenige – men det er ikke det, vi behandler nu – for vi er modstandere af kræfternes frie spil, og det har jeg tidligere gjort hr. Dohrmann opmærksom på. Det er altså en anden diskussion, som jeg ikke skal bruge min korte taletid til at beskæftige mig med. Kun vil jeg gerne takke for tilsagnet.

Glønborg (KRF):

Under de mange samtaler, jeg i de sidste måneder har haft med aktive landmænd og andre med stor indsigt i landbrugets forhold, har det gang på gang lydt, at nu kan landmændene ikke holde til mere. Disse vurderinger må ikke fra det øvrige samfund tilbagevises med den gamle vittighed om, at landmændene altid klager sig. Jeg er helt overbevist om, at denne gang er det virkelig alvor for rigtig mange landmænd.

Når hr. Bjørn Westh siger, at regeringen har været for passiv, vil jeg gerne tilbagevise denne påstand. Landbrugsministeren har gjort rede for, hvor langt vi er kommet, og der skal ikke herske tvivl om, at vi agter at komme i mål også med denne sag inden ret længe.

Fra Kristeligt Folkepartis side lyder der også en klar melding i dag: Dansk landbrug skal fortsat fungere, og det må hele samfundet stå sammen om.

Problemerne har mange årsager. Jeg vil ikke fortie, at en del landmænd har lånt alt for mange penge til alt for høj rente i håb om at kunne ride på en inflationsbølge. I perioden 1972–75 trak en overdreven optimisme ejendomspriserne for højt op, og nogle investeringer, måske navnlig fra slutningen af 1970'erne, er siden blevet foretaget med lidt for høj belåning. Pengeudlånerens rådgivning har ikke altid været til gavn for landmanden.

Vi kan alle være bagkloge, men vi bærer os både umenneskeligt og dumt ad, hvis vi blot trækker på skuldrene og lader landmanden sidde tilbage med smerten og gælden, mens alle andre får deres penge.

Jeg synes, det er glædeligt, at vi både uden for og inden for regeringen ser vilje til at gå ind i arbejdet. Kristeligt Folkeparti lægger vægt på, at vi laver en refinansieringsordning, der bl.a. rummer mulighed for en ny indekseringsbelå-

ning, hvor indeks ikke skal bygge på det almindelige prisniveau, men relateres til specielle landbrugsforhold.

Det ser ud til, at antallet af landmænd ud fra et rent effektivitetssynspunkt skal gå kraftigt ned, men jeg vil gerne pege på et forhold, der betyder meget for Kristeligt Folkeparti, og det er, at et landbrug er et ualmindelig sundt levested for en familie. Jeg tænker ikke bare på den friske luft, men på de mange muligheder for en familie for at hjælpes ad med arbejdet. Derfor ser vi gerne, at rigtig mange familier kan blive ved med at være med i landbruget, selv om de måske ikke effektivitetsmæssigt og økonomisk kan leve alene af at drive landbrug, men er nødt til at skaffe sig væsentlige dele af deres indtægt udefra.

Vi vil arbejde for, at det kan blive muligt for så mange familier, som ønsker det, stadig at være med til at lave lidt landbrugsproduktion, og vi må da gøre opmærksom på, at når grisen skal sælges til udlandet, er valutaindtjeningen jo nogenlunde den samme, enten grisen er produceret med stor eller lille fortjeneste til den, der har produceret den.

Så vil vi også gerne gøre opmærksom på, at når Folketinget har vedtaget en række miljøforpligtelser, står vi også med et ansvar for, at de kan gennemføres med et fælles ansvar for os alle sammen. Kristeligt Folkeparti har klart været med i de værn, der er stillet op omkring vores miljø, og tager naturligvis også sammen med de øvrige partier, der har stemt for disse love, medansvaret for, at gennemførelsen af disse love koster penge. Vi ved, at en del af disse udgifter bliver lagt på landmændene, men det har aldrig været Kristeligt Folkepartis holdning, at alene landmændene skulle bære disse byrder. Dér må vi stå med et fælles ansvar, og derfor skal vi klart igennem med miljøkompensationer.

Om de tre beslutningsforslag, som er baggrunden for denne debat, vil jeg gerne henvise til landbrugsministerens bemærkninger om de enkelte af dem. Dem kan vi fra Kristeligt Folkepartis side tilslutte os, og vi betragter dem først og fremmest som et tankebidrag til det, som vi i fællesskab her i Folketinget må ende med, inden denne samling er slut, sådan at også vore landmænd kan komme ind i sommeren med tryghed for, at det stadig væk skal være muligt at være landmand i Danmark.